

โรคไหม้ข้าว

ลักษณะการทำลาย

ระยะกล้า ใบมีแผล จุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา มีสีเทาอยู่ตรงกลางแผล ความกว้างของแผล ประมาณ 2-5 มิลลิเมตร และความยาวประมาณ 10-15 มิลลิเมตร แผลสามารถขยาย

ลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ ถ้าโรครุนแรงกล้าข้าวจะแห้งพับตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้

ระยะแตกกอ อาการพบได้ทั่วไป ข้อต่อของใบ และข้อต่อของลำต้น ขนาดแผลจะใหญ่กว่าที่พบในระยะกล้า แผลลุกลามติดต่อกัน ได้ที่บริเวณข้อต่อ ใบจะมีลักษณะแผลซ้ำสีน้ำตาลดำ และมักหลุดจากกาบใบเสมอ

ระยะออกรวง (โรคไหม้คอรวง หรือ โรคเน่าคอรวง) ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เมื่อถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมล็ดจะลีบหมดแต่ถ้าเป็นโรคตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว จะปรากฏรอยแผลซ้ำสีน้ำตาลที่บริเวณคอรวง ทำให้เปราะหักง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหายมาก

การแพร่ระบาด พบโรคในแปลงที่ต้นข้าวหนาแน่นทำให้อับลม ถ้าใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงและมีสภาพแห้งในตอนกลางวันและชื้นจัดในตอนกลางคืน น้ำค้างยาวนานถึงตอนสายราว 9 โมง อากาศค่อนข้างเย็น อุณหภูมิประมาณ 22-25 °C ลมแรงจะช่วยให้โรคแพร่กระจายได้ดี

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอถ้าพบอาการของโรคไหม้ข้าว ควรปฏิบัติ ดังนี้

- พ่นเชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลิส) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
- พ่นเชื้อไตรโคเดอร์มาอัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร

2. ถ้ามีความจำเป็นให้ใช้สารเคมีพ่นเฉพาะบริเวณที่พบการระบาดเพื่อควบคุมไม่ให้เชื้อราแพร่กระจายขยายเป็นวงกว้างสารเคมีที่แนะนำมี ดังนี้

- อิติเฟนฟอส 50 เปอร์เซ็นต์ อีซี อัตรา 20-25 ซีซี ผสมน้ำ 20 ลิตร
- บลาสติซิดิน-เอส 2 เปอร์เซ็นต์ อีซี อัตรา 20-25 ซีซี ผสมน้ำ 20 ลิตร
- ไตรไซโคลาโซล 75 เปอร์เซ็นต์ ดับบลิวพี อัตรา 10-16 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร

ควรพ่นในแปลงข้าวที่มีประวัติว่าเคยมีโรคระบาดมาก่อน การใช้สารเคมีพ่นซ้ำกันหลายครั้งเชื้อราจะต้านทานสารเคมีหรือดื้อยา ดังนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อราต้านทานสารเคมี จึงควรเลือกใช้สารเคมีบางชนิดพ่นสลับกัน ทั้งนี้ ในการใช้สารเคมีควรใช้ด้วยความระมัดระวัง และคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตัวผู้และสภาพแวดล้อม

ในฤดูถัดไป

1. ใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรคไหม้ เช่น พันธุ์กข5 กข11 กข27 กข๓๓ กข37 กข41 กข43 กข47 ชัยนาท1 สันป่าตอง1 สุพรรณบุรี1 สุพรรณบุรี2 สุพรรณบุรี3 สุพรรณบุรี60 สุพรรณบุรี90 คลองหลวง1 ปทุมธานี1 หรือ พันธุ์พิษณุโลก60-2
2. ใช้เชื้อไตรโคเดอร์มาคลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวนำไปแช่บ่มเตรียมการปลูก อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตร ต่อเมล็ดข้าว 500 กิโลกรัม หรือคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรไซโคลาโซล คาซูกาไมซิน คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
3. หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม 15-20 กิโลกรัมต่อไร่ ควรแบ่งแปลงให้มีการถ่ายเทอากาศได้ดี
4. ลดปริมาณการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนลง

สาเหตุ : เชื้อรา *Pyricularia oryzae*.

พืชที่รับผลกระทบ : ข้าว

อารักขาพืชนนท์

หนอนกระทู้ผัก

ลักษณะการทำลาย

การแพร่กระจาย

หนอนกระทู้แมลงที่มีการแพร่ระบาดกระจายไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศแถบประเทศเอเชียที่มีสภาพภูมิอากาศร้อนชื้นจะพบการแพร่ระบาดมากกว่าประเทศอื่นๆ ในประเทศไทยสามารถพบได้ทั่วทุกภาค ตลอดทั้งปี และไม่จำกัดฤดูกาล โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกพืชไร่ พืชผักในจังหวัดต่างๆ

การเข้าทำลาย

เมื่อหนอนฟักจากไข่ใหม่ๆ จะรวมกลุ่มกันแทะกินผิวใบพืช ในระยะต่อมาจะเริ่มทำลายยอดรุนแรงมาก สามารถกัดกินใบ ก้าน ดอก หัวได้ทุกส่วนทำความเสียหายให้กับพืชมาก มักระบาดทั่วไปตลอดปีไม่จำกัดฤดูกาลปลูก

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. เก็บกลุ่มไข่และหนอนที่ฟักออกจากไข่ใหม่ ๆ ทำลาย เพื่อให้หนอนออกจากที่หลบซ่อนแล้วเก็บทำลายเสีย
2. การใช้วิธีเขตกรรม เช่น การไถพรวนดินและการเก็บเศษซากพืชอาหาร เพื่อฆ่าตัดแด้และลดแหล่งอาหารในการขยายพันธุ์ของหนอนกระทู้ผัก และหมั่นปลูกพืชหมุนเวียนบ่อยๆ เพื่อตัดต้นตอให้หมดไป ปลูกผักแบบกางมุ้ง
3. การใช้เชื้อจุลินทรีย์ฆ่าแมลง เช่น เชื้อแบคทีเรียบีที, การใช้เชื้อราเมตาไรเซียมฉีดพ่น ในระยะที่ระบาดไม่มาก
4. สารเคมีที่ใช้ในการกำจัดหนอนกระทู้ ได้แก่ monocrotophos, acephate, และ quinalphos ที่ขนาดความเข้มข้น 0.1 เปอร์เซ็นต์ผสมน้ำ และฉีดพ่นให้ทั่วแปลงสารเคมีชนิดอื่น ได้แก่ ไดอะเฟนไทยรอน (โบโล 25% SC) เทบูฟีโนไซด์ (มิมิค 20% F) คลอร์ฟลูอาซอรอน (อาทาबरอน 5% EC) คลอร์ฟินาเพอร์ (แรมเพจ 10% EC) ฟลูเฟนนอกซอรอน (แคสแคด 5% SC) เป็นต้น

ศัตรูพืช : หนอนกระทู้ผัก

พืชที่รับผลกระทบ : พืชผัก

และกล้วยไม้

อารักขาพืชชนนธ์

ด้วงหมัดผัก (Flea beetle)

ลักษณะการทำลาย

ด้วงหมัดผักเป็นแมลงปีกแข็งชนิดเดียวที่เป็นศัตรูสำคัญของผักตระกูลกะหล่ำ เช่น คะน้า กวางตุ้ง กะหล่ำดอก ผักกาดหัว ตัวอ่อนของด้วงหมัดผักชอบกัดกินหรือซ่อนไข่เข้าไปกินอยู่บริเวณโคนต้นหรือรากของผักทำให้ผักเหี่ยวเฉาและไม่เจริญเติบโตถ้ารากถูกทำลายมาก ๆ ก็อาจทำให้ผักตายได้ ตัวเต็มวัยชอบกัดกินด้านล่างของผิวใบทำให้ใบมีรูพรุนและอาจกัดกินลำต้น และกลีบดอกด้วย

เกษตรกรผู้ปลูกผักควรระมัดระวังด้วงหมัดผักระบาด ซึ่งสามารถระบาดอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะในแหล่ง ปลูกผักเก่าที่ปลูกพืชตระกูลกะหล่ำ ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นตรวจแปลงอยู่เสมอ หากพบตัวแมลง หรือใบพืชผักถูกกัดกินเป็นรูพรุน ให้รีบดำเนินการป้องกัน หรือขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อการควบคุม และหาทางป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

เกษตรกรสามารถป้องกัน

๑. การใช้ไส้เดือนฝอย (Nematodic ๒๒) อัตรา ๑ ของ ๔ ล้านตัว ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นหรือราดไส้เดือนฝอยบนแปลงปลูกผักทั้งนี้ก่อนใช้ไส้เดือนฝอย ควรพ่นน้ำให้ความชุ่มชื้นแก่พืชก่อนและควรพ่นหลัง ๑๗.๐๐ น.ไปแล้ว**ข้อสังเกตสำหรับวิธีนี้คือค่าใช้จ่ายสูงควรใช้กับพืชผักที่มีราคา**

๒. ใช้เชื้อแบคทีเรีย (บีที) บาซิลลัส ทูริงเยนซิส เช่น โนวอร์ดอร์เอพีซี โดยพ่นหรือราดทุก ๗ วัน

๓. สารเคมีที่แนะนำให้ใช้ ดังนี้

- คาร์บาริล (เซฟวิน) ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๔๐ - ๖๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ในแหล่งที่ด้วงหมัดผักยังไม่สร้างความต้านทานต่อสารเคมี

- แต่สำหรับแหล่งปลูกผักเก่า แมลงมีความต้านทานต่อสารเคมีควรใช้คาร์โบซิลแฟน (พอสซ์) ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐-๗๕ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือโพรฟิโนฟอส (ซูเปอร์ครอน) ๕๐% อีซี อัตรา ๓๐ - ๔๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือโพไทโอฟอส (โตกูโทออน) ๕๐% อีซี อัตรา ๓๐ -๔๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๔. ในการปลูกครั้งต่อไปควรไถตากดินทิ้งไว้ประมาณ ๗ - ๑๕ วัน เพื่อทำลายตัวอ่อนและดักแด้ที่อยู่ใต้ดินนอกจากนี้ควรเปลี่ยนมาปลูกพืชที่ด้วงหมัดผักไม่ชอบ หมุนเวียนบ้าง ก็จะช่วยลดการระบาดได้อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรควรใช้ด้วยความระมัดระวัง และคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตัวผู้ใช้และผลผลิตเกษตร

ศัตรูพืช : ด้วงหมัดผัก

พืชที่รับผลกระทบ : กะหล่ำปลี

กะหล่ำดอก กะหล่ำปม คะน้า

ผักกาดขาวปลีผักกาด เขียวปลี

ผักกาดกวางตุ้ง ผักกาดหัว

อารักขาพืชนนท์

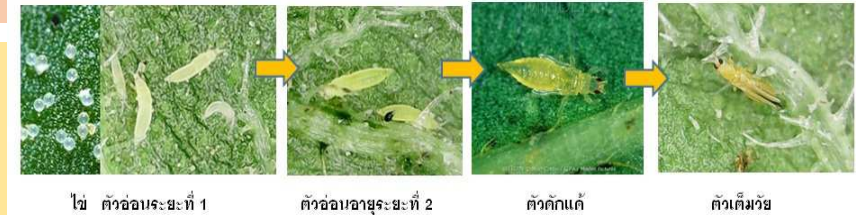
เพลี้ยไฟพริก (Scirothrips dorsalis Hoods)

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยไฟตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยง จากยอด ใบอ่อน ตาดอก และดอก ทำให้ใบ หรือยอดอ่อนหงิกขอบใบหงิกหรือม้วนขึ้นด้านบน ถ้าเข้าทำลายระยะพริกออกดอก จะทำให้ดอกพริกร่วงไม่ติดผลการทำลายในระยะผล จะทำให้รูปทรงของผลบิดงอ ถ้าการระบาดรุนแรงพืชจะชะงักการเจริญเติบโตหรือแห้งตายในที่สุด

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. การหมั่นสำรวจแปลง

เกษตรกรควรสุ่มสำรวจพริก 100 ยอด/ไร่ทุกสัปดาห์ โดยเคาะลงบนแผ่นพลาสติกสีดำ และทำการป้องกันกำจัดเมื่อพบเพลี้ยไฟพริกเฉลี่ยมากกว่า 5 ตัวต่อยอด ในขั้นต้นควรเพิ่มความชื้นโดยการให้น้ำ อย่ายาปล่อยให้พืชขาดน้ำเพราะจะทำให้พืชอ่อนแอและเพลี้ยไฟพริกจะระบาดอย่างรวดเร็ว

2. การใช้สารเคมี

หากพบการระบาดให้ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดตามคำแนะนำ ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิเนาเปอร์ 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซิเฟน 24% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยขณะพ่นสารควรปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยที่สุดและพ่นให้ทั่วตามส่วนต่างๆของพืชที่เพลี้ยไฟพริกอาศัยอยู่กรณีระบาดรุนแรงโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสภาพอากาศแห้งแล้งควรใช้ปุ๋ยทางใบเพื่อช่วยให้ต้นพริกฟื้นตัวจากอาการใบหงิกได้ดีและเร็วยิ่งขึ้น

ศัตรูพืช : เพลี้ยไฟพริก

พืชที่รับผลกระทบ : พริก

อารักขาพืชนนท์